

Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2013. gadu

---

Šis materiāls „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2013.gadu” ir izstrādāts ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu, projekta „Atbalsts biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbībai – solis uz stiprāku pilsonisko sabiedrību” ietvaros. Par „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2013.gadu” saturu atbild biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija. Programmu finansē EEZ finanšu instruments un Latvijas valsts.

www.sif.lv I www.eeagrants.lv I www.eeagrants.org

APSTIPRINĀTS
biedru sapulcē
2013.gada 7.decembrī

Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2013. gadu

Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” (turpmāk tekstā – LKNDz) dibināta 2009.gada 24.oktobrī, reģistrēta Biedrību un nodibinājumu reģistrā 2009.gada 2.decembrī.

Biedrības mērķis: veicināt iekļaujošas sabiedrības attīstību un vienlīdzīgu iespēju nodrošinājumu ikvienam sabiedrības loceklim, veidojot labvēlīgu vidi sabiedrībā neatkarīgas dzīves īstenošanai cilvēkiem ar invaliditāti, sekmējot cilvēku ar invaliditāti vajadzībām un tiesībām atbilstošas efektīvas pakalpojumu sistēmas izveidi.

Biedrības izpildinstitūcija ir valde, 3 valdes locekļu sastāvā.

Biedrības darbība tiek organizēta saskaņā ar biedrības Līdzdalības stratēģiju 2020.

Darbības virzieni pārskata gadā:

- Interesu aizstāvība;
- Sabiedrības izpratnes veicināšana;
- Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti attīstīšana;
- Cilvēku ar invaliditāti un viņu ģimeņu spēcīnāšana un izpratnes veicināšana.

Biedrības darbu cilvēku ar invaliditāti interešu aizstāvības jomā īsteno Stratēģiskās sadarbības padome.

Pārskata periodā ir bijušas 16 stratēģiskās sadarbības padomes tikšanās reizes.

Biedrība ir biedrs *European Community Living Coalition*.

Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” ir *Eiropas Aprūpes Sertifikāta* valdes pilntiesīga locekle.

2013.gadā biedrība ir iestājusies *Eiropas pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju organizācijā (EASPD)* un kļuvusi par pilntiesīgu tās biedru.

Biedrībai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss.

Interešu aizstāvība

I. Interese aizstāvība nacionālā līmenī

Sadarbība ar LR Labklājības ministriju:

Tikšanās ar Labklājības ministri un Labklājības ministrijas valsts sekretāri:

Pārskata periodā no biedrības puses ir iniciētas un notikušas 3 tikšanās reizes ar Labklājības ministri un Valsts sekretāri. Pārskati par tikšanās reizēm ir pieejami biedrības mājas lapā.

Darbs LR Labklājības ministrijas darba grupās:

- Pārskata periodā ir noslēdzies darbs LR LM darba grupā “ANO Konvencijas par cilvēku ar invaliditāti tiesībām pamatnostādņu izstrādei”. Pamatnostādnēs ir iekļauta sadaļa par deinstitucionalizāciju, atbilstoši biedrības ierosinājumam. Lielākā daļa no biedrības 84 identificētajām problēmām ir atspoguļotas pamatnostādnēs. Ņemot vērā, ka Pamatnostādņu īstenošanai tiks izstrādāti rīcības plāni 2014.gadam, 2015-2018.gadam, 2018 – 2020.gadam, biedrība paudīs gatavību turpmākai iesaistei rīcības plānu izstrādē.
- LR LM darba grupa „Pamatnostādņu sociālo pakalpojumu attīstībai 2014-2020.gadam”. Biedrība ir bijusi viena no iniciatoriem Pamatnostādnēs ietvertajiem uzstādījumiem: deinstitucionalizācijai un sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstībai. Darba grupā darbojās trīs apakšgrupas, biedrība piedalījās visu apakšgrupu darbā.

Tikšanās LR Labklājības ministrijā par dažādiem jautājumiem:

- Iniciētas un notikušas divas tikšanās saistībā ar atbildīgo personālu par izmēģinājuma projekta „Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojuma apjoma noteikšanai” ieviešanas gaitu, sasniegtajiem rezultātiem un to ietekmi uz pakalpojumu saņēmēju dzīves kvalitātes nodrošinājumu ilgstošas sociālās aprūpes centros. Abas tikšanās reizes organizētas sadarbībā ar citām jomas nevalstiskajām organizācijām.
- Tikšanās ar LR Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktoru par ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu pārtraukšanu uz personu iesnieguma pamata. Tikšanās reizē piedalījās Siguldas sociālā dienesta vadītāja un VSAC „Vidzeme” vadošais personāls.

Dalība Invalīdu Lietu Nacionālajā Padomē

LKNDz nav ILNP locekle. ILNP sēdes ir atvērtas un LKNDz uz katru sēdi delegē pārstāvi.

- 2013.gadā ir notikušas 3 ILNP sēdes. LKNDz delegēts pārstāvis/pārstāvji piedalījās visās sēdēs.

Sadarbība ar LR Tiesībsargu

2013.gadā ir izveidojusies konstruktīva sadarbība ar LR Tiesībsarga biroju:

- LKNDz piedalās Tiesībsarga biroja organizētās monitoringa vizītēs Valsts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros. LKNDz eksperti ir piedalījušies 3 monitoringa vizītēs un snieguši atzinumus Tiesībsarga birojam par visiem izvērtējumiem;
- Pēc Tiesībsarga biroja uzaicinājuma LKNDz eksperti nodrošināja divus mācību seminārus Tiesībsarga biroja darbiniekiem par dzīves kvalitātes izvērtēšanu ilgstošas sociālās aprūpes centros;
- Tikšanās ar Tiesībsarga biroja darbiniekiem, lai vienotos par turpmāko sadarbību.

Sadarbība ar LR Saeimu

- 13.03.2013. „Latvijas Kustības par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja piedalījās Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas izbraukuma sēdē, Tiesībsarga birojā. Sēdes tēma bija Tiesībsarga ziņojums par situāciju Valsts sociālās aprūpes centros personām ar garīga rakstura traucējumiem.
- 19.03.2013. „Latvijas Kustības par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja pēc Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas uzaicinājuma piedalījās komisijas sēdē, kurā tika skatīts jautājums par veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu valsts sociālās aprūpes centros.
- Pamatojoties uz LKNDz vēstuli par ilgstošo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pārtraukšanu uz personas iesnieguma pamata, LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisija 12.novembrī organizēja Saeimas apakškomisijas sēdi, jautājuma izskatīšanai. Sēdē pēc LKNDz lūguma tika pieaicināti Tiesībsarga biroja pārstāvji, kā arī LR Labklājības ministrijas pārstāvis.

Dalība Nevalstisko organizāciju un LR Ministru kabineta memoranda padomē

- LKNDz deleģētie pārstāvji pārskata periodā ir piedalījušies 5 LR Ministru kabineta memoranda padomes sēdēs.

2013.gadā sniegtie atzinumi

- Atzinums Latvijas ziņojumam par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” par īstenošanas progresu (sākotnējais Nacionālais ziņojums ANO Ģenerālsekretāram).
- Atzinums par dokumenta projektu „Kārtība, kādā policija noskaidro, vai bērnam ir īpašas vajadzības, un pieaicina kompetentu speciālistu, kā arī kārtība, kādā policija nodrošina apstākļus bērnam ar īpašo vajadzību apmierināšanai”.

Dzīves kvalitātes izvērtēšana

- LKNDz veic regulāru dzīves kvalitātes izvērtēšanu Valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros. Pārskata periodā ir veiktas 5 izvērtēšanas. Par katru izvērtēšanu ir sagatavots atzinums.

- Veikta viena sabiedrībā balstīta pakalpojuma izvērtēšana uz līguma ar pašvaldību pamata. Sagatavots un pašvaldībai iesniegts atzinums par dzīves kvalitātes nodrošinājumu pakalpojumā.

Dažādas interešu aizstāvības aktivitātes

- Darbs ar normatīvo dokumentu projektiem. Katru nedēļu tiek sekots līdzi VSS uzskaitējiem normatīvo dokumentu projektiem.

II. Interešu aizstāvība reģionālā līmenī

Sadarbība ar Rīgas pilsētas pašvaldību:

- Tikšanās ar Rīgas domes Sociālās komitejas vadītāju O.Veidiņu par sadarbību un pakalpojumu attīstību;
- Tikšanās ar Rīgas domes Labklājības departamenta vadošajiem speciālistiem par sadarbību un pakalpojumu attīstību;
- Sadarbība ar Rīgas domes Labklājības departamentu Vienotā Eiropas aprūpes sertifikāta mācību kursa nodrošināšanai Rīgas pilsētā;
- Parakstīts sadarbības memorands ar Rīgas domi.

Izpratnes veicināšana

ECC – Eiropas aprūpes sertifikāts.

LKNDz ir tiesības izsniegt Latvijā Eiropas aprūpes sertifikātu. LKNDz ir vienīgais ECC vadošais partneris Latvijā. LKNDz ir pilntiesīga ECC valdes locekle ar balsstiesībām.

Tiek pieņemti eksāmeni kandidātu grupām, atbilstoši pieprasījumam.

Vienotā Eiropas aprūpes sertifikāta mācību programma

LKNDz ir piedalījies divu mācību programmu izstrādē un veikusi to aprobāciju Latvijas situācijai:

1. Vienotā Eiropas aprūpes sertifikāta mācību programma primārās aprūpes /atbalsta sniedzējiem.
2. Mācību programma Vienotā Eiropas Aprūpes Sertifikāta mācību programmas pasniedzējiem.

Mācību programma ir aprobēta divos pilotkursos – Siguldā (03-04.06.2013) un Rīgā (21.-22.10.2013). Mācību kursus kopā piedalījās 43 dalībnieki.

Biedrības publicitātes pasākumi

1. Aktuālākā informācija regulāri tiek papildināta biedrības mājas lapā www.lkndz.lv, sadaļā „Aktualitātes”.
2. Preses relīzes par biedrības darbības aktualitātēm (2)
3. Intervija Radio 4 par nepietiekamo atbalstu personām ar garīga rakstura traucējumiem pēc ilgstošas aprūpes pakalpojumu pārtraukšanas uz personas iesnieguma pamata.
4. Dalība Radio 1 raidījumā „Krustpunkti” par aprūpes mājās pakalpojumu kvalitāti.
5. Informatīvais seminārs „Dzīves kvalitātes izvērtēšana ilgstošas sociālās aprūpes centros – ieguvumi un izaicinājumi”, ES mājā, Sarunu istabā, 2013.gada 02.decembrī.

Cilvēku ar invaliditāti un viņu ģimeņu spēcīnāšana un izpratnes veicināšana.

Tikšanās ar nevalstiskām organizācijām un vecāku forumi

Pārskata periodā ir notikušas divas tikšanās ar nevalstiskajām organizācijām, kurās ir popularizēta LKNDz darbība un veikts izpratnes veicināšanas darbs;

1. Tikšanās ar Salaspils bērnu ar invaliditāti biedrību „Zelta atslēdžiņa”;
2. Tikšanās ar Lielvārdes bērnu ar invaliditāti vecāku organizāciju „Vecāki kopā” un Ogres vecāku pārstāvjiem.
3. Tikšanās ar jomas nevalstiskajām organizācijām saistībā ar deinstitutionalizācijas veicināšanu Latvijā (2 tikšanās).

Noorganizēti divi vecāku forumi:

1. Forums Rīgas vecākiem, kuri rūpējas par bērniem/jauniešiem ar invaliditāti,
2. Forums Siguldā Rīgas reģiona vecākiem, kuri rūpējas par bērniem/jauniešiem ar invaliditāti.

Pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti

Izstrādāts koncepts dienas nodarbinātības pakalpojumam cilvēkiem ar smagiem un kompleksi funkcionāliem traucējumiem. Koncepts tiks iesniegts izskatīšanai Rīgas domes Sociālo lietu komitejai.

Starptautiskā sadarbība

2013.gada maijā LKNDz uzņem Vācijas organizācijas IB-Behindertenhilfe pārstāvjus un uzsāk sadarbības veidošanu.

2013.gada septembrī biedrības delegācija 5 personu sastāvā apmeklē Vācijas partnerorganizāciju IB-Behindertenhilfe un piecu dienu vizītē iepazīstas ar pakalpojumu spektru, kurš tiek nodrošināts cilvēkiem ar invaliditāti Vācijā.

19.09.2013. biedrības valdes priekšsēdētāja I.Šķestere Vācijas pilsētā Oberursel paraksta sadarbības līgumu ar Vācijas organizācijas IB-Behindertenhilfe vadītāju M.Thiele k-gu par sadarbību. Sadarbības ietvaros tiks izstrādāts kopīgs projekts par jauna pakalpojuma cilvēkiem ar smagiem un multipliem funkcionāliem traucējumiem attīstību un darbības uzsākšanu Rīgā.

2013.gadā LKNDz iestājas Eiropas Pakalpojumu sniedzēju cilvēkiem ar invaliditāti organizācijā (*European Association of Service Providers for Persons with Disabilities*, EASPD) un kļūst par pilntiesīgu tās locekli.

LKNDz valdes priekšsēdētāja pēc Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas uzaicinājuma, 2013.gada 30.maijā Thessalonikos, Grieķijā, slēgtā seminārā prezentēja situāciju deinstitucionalizācijas jomā Latvijā. Tika uzsvērta esošā situācija ar nemainīgi lielo institucionālo pakalpojumu saņēmēju skaitu, analizēti faktori, kuri joprojām veicina institucionalizāciju, kā arī sniegta informācija par pēdējā gada laikā panākto progresu, un analizēti riska faktori, kas uzsākto sociālās rīcībpolitikas kursa maiņu varētu pārvērst par formālu aktivitāti.

LKNDz 2013.gada septembrī piedalās Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas (EASPD) organizētā starptautiskā konferencē "Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātība. Izpratnes veicināšana & nodarbinātības iespējas". Vienlaikus ar konferenci notika EASDP ģenerālā asambleja un organizācijas komiteju tikšanās, kurās LKNDz piedalījās kā EASPD pilntiesīga dalīborganizācija.

No 8 līdz 16. jūnijam četri LKNDz jaunieši piedalījās starptautiskā jaunatnes projektā "ENABLING YOUTH LEADERS: where disability is a common place", Itālijā. Kustību šogad pārstāvēja divi jaunieši ar invaliditāti un divi brīvprātīgie jaunieši.

Projekti

1. Projekts „Atbalsts biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbībai – solis uz stiprāku pilsonisko sabiedrību”. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta Programmas „NVO fonds” apakšprogramma „Nevalstisko organizāciju darbības atbalsta programma”. Apstiprināts. Tiek īstenots no 01.08.2013. – 31.12.2015.
2. Projekts „Jauna un inovatīva pakalpojuma attīstība bērnu un jauniešu ar invaliditāti neatkarības veicināšanai” Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programmas „NVO fonds” apakšprogramma „Nevalstisko organizāciju projektu programma”. Apstiprināts. Projekts tiks īstenots no 01.01.2014. -31.12.2015.
3. “Not Patients, but Citizens with Rights - changing social care training to a human rights based model using the ECC”, LEONARDO DA VINCI PROGRAMME.
Projekts tiek īstenots no 01.11.2012.- 31.10.2014.
4. Projekta „Nevis pacienti, bet pilsoņi ar tiesībām – izglītības sociālās aprūpes jomā pāreja uz cilvēktiesībās balstītu modeli, izmantojot ECC” Valsts budžeta finansētās programmas „NVO līdzfinansējuma programma”. 18.04.2013- 31.10.2014.